UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Primvm Codicis Praelectiones / Annotarunt, Alexander Imol. Celsus, Barbatias, Philippus Decius. Matthævs Antonianvs Recensvi

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Quod metus causa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96035

Visual Library

l.qui aliena.§.libertos.ergo nõ repetit:q2 ꝓhibitio facit ceſſare oẽm actionẽ tam directã ꝗ̃ vtilẽ: vt hic. Pro hoc allegat glo.caſum.ff.manda.l.ſi pro te.non ob.ꝙ fiet locupletior ex aliena iactura:q2 iſtud contingit propter culpam geſtoris. Idem qđ tenet hic gl.in.l.ſi ſtichũ.in fi.ff.de noua. Contrariũ tenet.ff.e.l.ſoluendo. Cõiter doc. approbant hanc gl.⁊ illã que eſt in.l.ſi ſtichũ.in fi.per dictã.l.ſi ꝓ te.ff.mãda.ſed Guil.in hac q̃oñe tenet opi.Mar.aut eius dñs debet in totũ approbare,aut in totũ reprobare,nec põt eundem ꝯtum diuidere,arg.de admi.tu.l.cũ querit̃,non ob.lex noſtra:q2 hec lex loquit̃ qñ prohibitio facta eſt circa adminiſtrationẽ rerũ.poſtꝗ̃ qs non põt ſine delicto adminiſtrare,nã poſt prohibitionẽ ille qui ingredit̃ fundũ meũ,vel in eo operat̃, delinquit:vt.l.diuus.de ſer.ruſti.pre.⁊.l.iij.circa prin.de acq.re.do. Sed in q̃oñe ꝓpoſita nullũ eſt delictũ.⁊ lʒ accedatur modus ⁊ finis mandati:tñ q2 hoc fit pro vtilitate mãdãtis,nõ vr̃ fieri ꝯ mãdatũ,⁊ lʒ videat̃ fieri cõtra mãdatum:tñ equũ eſt ꝙ quatenus dñs efficit̃ hic locupletior,reſtituat geſtori. Lex ergo noſtra nõ hʒ locũ ſm Guil.niſi duob⁹ cõcurrẽtibus.ſ.prohibitiõe dñi,⁊ delicto geſtoris.ſec⁹ ſi eſt ſola ꝓhibitio,⁊ annexũ dlictũ. ſm Guil. Ad.l.ſi pro te.non rñdet,ſʒ põt dici qđ ibi fideiuſſor nõ acceſſit ad negotiũ neceſſarium. vel vtile ipſius dñi:q2 nõ expediebat dño ꝙ ille fideiuberet. Sed certe iſta ſolutio eſt diuinatio. Itẽ cũ ille fideiuſſor poſtea ſoluat:non eſt dubiũ ꝙ expedit debitori pro ſe ſolui:tñ oĩs repetitio denegat̃.vnde nõ põt rñderi illi legi,nec etiã põt rñderi rõni:q2 ꝓhibitio facit ceſſare ꝯſenſum expreſſũ ⁊ tacitũ.⁊ ſic facit ceſſare naturalẽ ⁊ ciuilẽ obligationẽ vñ nõ cõpetit actio:q2 deeſt obliga-

7 tio.⁊ h̃ vert⁹ credo. ¶ † Sʒ ponam⁹ᵃ qdã alius

a amicus cõpater meus erat in periculo perdendi perſonã,niſi pro eo ſoluerẽ certã ſummã.ſolui eo vetante.querit̃ nunqd reperã. Rñdeo ſic:q2 nõ minus intereſt reipublice hoĩes viuentes cõſeruari ꝗ̃ mortuos tumulari,vñ dico ꝙ eſt caſus in rõne ſui in.d.§.idem Labeo. Preterea etiã mea intereſt rõne amicitie ⁊ cõiunctionis.ar.in.l.ij.⁊

8 iij.ff.de lib.cã.⁊.ff.de appel.l.nõ tm̃. ¶ † Quero tertio,an ſit verũ indiſtincte ꝙ in ꝓteſtatione ſit neceſſaria ſcriptura. Rñ.qñꝗ̃ proteſtatio ſuccedit in locũ actiõis,vel libelli:tũc debet fieri i ſcriptis:vt.l.vt perfectius.de anna.exce. Qñꝗ̃ non ſuccedit in locũ actionis cauſe:tũc nõ eſt neceſſaria ſcriptura.l.ſcire opʒ.de excu.tu. Et hoc fallit in aut.hãc aũt querelã.de nõ nu.pe.ſm Bar. Certe ibi ſuccedit in loco libelli,⁊ ſic ſum⁹ in pri

9 mo membro,non in ſc̃do. ¶ † Ex his apparet ꝙ denũciationes quas faciũt ſyndici de maleficiis, debẽt fieri in ſcriptis:q2 illa denũciatio hr̃ pro libello,⁊ ſuper ea proceditur tanꝗ̃ ſuper libello:q2 vnus ex modis procedendi eſt procedere ad denũtiationẽ officialis.l.ab accuſatiõe.§.denũtiatores.ff.ad turp. ¶ † Vltimo quero nũqd ꝓteſta

10 tio iſta ꝓhibitoria debeat fieri verbis ſpãlibus, an gñalibus. Dicit gl.ꝙ ſufficiunt quelibet verba expreſſa. Bar.dicit ꝙ aut refert̃ intentio proteſtantis ad certã ſpeciẽ ⁊ requirunt̃ verba ſpãlia:vt.l.aut qui aliter.in prin.ff.qđ vi aut clã.aut non refert̃ ad certã ſpeciẽ,ſed vniuerſaliter ⁊ ſimpliciter intẽdit ꝓhibere:tũc ſufficiũt verba gñalia ſm Bar.aduerte,vbi ꝓteſtatio ſit viua voce, requirunt̃ verba. Sed vbi ſit per ſcripturã,ſuffi⁹cit ꝙ ei cui ſit ꝓteſtatio det̃ ſcriptura cõtinẽs ꝓteſtationem,lʒ nõ legat̃ ſibi,cũ ſufficiat affigere ꝓ

11 teſtationẽ ad domũ:vt.d.l.vt ꝑfectius. ¶ † Itẽ aduerte ex predictis,dicit ſtatutũ ꝙ ſyndicus tenet̃ denũtiare maleficia ſibi ꝓteſtata per iniuriã paſſos,mõ titi⁹ iniuriã paſſus fecit ꝓteſtationem ſyndico in hac forma:ꝓteſtor ꝙ denunties oẽs iniurias mihi illatas per petrũ,nunqd ſufficiunt iſta verba generalia: Dico qđ non,imo requirit̃ deſignatio iniurie,⁊ ſpecificatio loci,⁊ tẽporis:vt l.pretor edixit.in prin.ff.de iniur. Et hoc ex theorica Bar.q2 qñ ad certam ſpeciẽ refert̃ proteſt

a ¶ Sed ponamus. Vide gl.⁊ Bar.in l.ſtichus.ff.de pec.leg.gl.j.c.prouidẽdum.lxxxij.diſtin. And.Barb.

b ☞ Secundo not. No.ꝙ petitio irrationabilis non debet admitti,facit qđ no.Inn.in.c.j.de offi.vi.in gl.ſi.ff.de fer.l.vbi.An.Barb.

12 tionis effectus,oportet ꝙ illa ſpecies declaretur. ¶ † Itẽ facit ad aliam q̃oñem:dicit ſtatutũ ꝙ mulieres non poſſint teſtari niſi preſentib⁹ cõiũctis,vel facta eis proteſtatione ꝙ interſint,nũquid ergo in proteſtatiõe oportet cõtineri qualiter mulier dicat ꝙ intẽdit teſtari,an vero ſufficiũt verba gñalia,ꝙ ipſa proteſtetur ſe velle teſtari,et ſuper hoc requiratur eorũ pñtia. Breuiter dico ꝙ ſufficiunt iſta verba volo teſtari,nec requiritur ꝙ per ſingula declaret de ſua intentione,cũ liberũ ſit ei mutare voluntatẽ.ar.ĩ.de ſac.ſan.ecc.l.j.⁊.ff.de teſta.l.qui teſtamento.§.fin.arg.ff.de no.ope.nun.l.de pupillo.§.qui nuntiat.niſi ſtatutum requireret maiorem ſpecificationem:quia ſtandum eſt verbis ſtatuti:vt.ff.de exer.l.j.§.ſi is qui nauem. Bal.

¶ Quod metus cauſa. Rubrica.

¶ Querit Cy.ſm Pet.quare poſſeſſorium recuperande,non habet locum pro re mobili principaliter petenda,ſed poſſeſſorium retinende habet locum pro re mobili. Rñ. Pe.quia ſpoliato re mobili ſufficit actio vi bon.rap.ideo non habet locum interdictum recuperande,ſed in retinenda non habet locum actio vi bo.rap.⁊ ideo eſt neceſſario proditum interdictum ſm Pet.⁊ Cy.

1 ☞ Res quandoꝗ̃ perit,⁊ non perit actio.
2 Damnũ ad intereſſe,an probetur per iuramentũ in quacunꝗ̃ violentia.
3 Libellus talis an procedat,peto rem ablatam,ſi extat,alias peto eius eſtimationem.
4 Violentia expulſiua qualis ⁊ que ſit.

¶ Lex prima.

PErſecutionem. ¶ Periculum interitus pertinet ad forem ⁊ metum inferentem non ad dñm rei.h.d. Adde hic qđ

1 no.j.loca.l.ſi damnum. ¶ † Not.hic ꝙ perit res.et non perit actio. Et eſt ratio:q2 eſt periculum debitoris.nam omnem debitum habet in ſe moram,ſeu culpam que habetur loco more,⁊ que perpetuat actionem:vt hic ⁊.ff.de condi.fur.in.l.in re furtiua.de verbo.obli.l.mora rei.de dolo.l.fideiuſſor.⁊.l.in hac.ff.de tritice. ¶ Opp.de.l.ſi cum exceptione.§.qđ ſi homo.ff.qđ me.cauſa, vbi interitus.liberat metum inferentem. Sol.aut ideo q2 perit intra tpus quadrimeſtre:⁊ ſic intra tp̃s dilationis legalis. Itẽ ibi ideo q2 tenetur in triplum:vnde ſatis eſt conſultum actori.nam ſi teneretur in alio ſimplũ,iam quo ad ipſum reũ totũ quadruplum eſſet mera pena,ꝙ non eſt de natura illius actionis. ¶ Secundo opp.de.l.proinde.ff.de condi.fur.⁊.ĩ.de fur.l.ſubtracto. So.ibi erat mora purgata,⁊ ſic interitus non pertinet ad debitorẽ. Gl.tractat hic materia violẽtiarũ,ſed plenius tra

2 ctat eã in.l.extat.ff.e.⁊ dic vt ibi. ¶ † Sed vnũ quero,nunquid in quolibet genere violentie damnũ ⁊ intereſſe probetur per ſacramentum,ſicut in vi expulſiua:vt.l.ſi quando.ĩ.vnde vi. Rñ.ſic:vt plene no.Inn.in c.vlt.extra eo.vbi oĩno videas. Quero vtrum ſit diſtinguendum hic,an eodem modo eſſet res peritura penes actorem,an non. Sol.diſtingue vt

3 hic per Pe.⁊ Cy. ¶ † Vltimo quero,vtrum procedat iſte libellus,peto rem ablatam,ſi extat,alioquin peto eius eſtimationẽ. Rñ.ſic.ar.e.que

4 no.ff.de ver.obl.l.ij.§.Itẽ ſi in facto. ¶ † No.ꝙ violẽtia expulſiua eſt ſiue aliquem eiiciam,ſiue aliquem capiam in fundo vel arce.⁊ eum ligem, ⁊ eum poſſideam,:nam iſte habetur pro expulſo,cum in ſua poteſtate nõ ſit facere aliquem actum poſſeſſoris:vt.l.j.§.penul.ff.de vi ⁊ vi arma.et ibi videas.

1 ☞ Solutio ſpontanea purgat vitium metus adhibiti in promiſſione, ⁊ que ſit ratio.nu.2.3.4.
5 Turpitudo dicitur eſſe triplex.
8 Contrahens per metum,⁊ ſoluens eadem die,an poſſit repetere.9.
10 Metus ſi apparet in promittendo,ſed non in ſoluendo,quid iuris.
11 Confeſſio facta in tormentis,ſi ſtatim ratiñcatur per reum ad bauchum an valeat.
12 Quid in eo qui ſoluit coactus fame.
13 Iurans per metum an dicatur poſtea ſponte ſoluiſſe.
14 Statutum ſi dictat ꝙ non poſſit opponi exceptio doli,vel metus contra inſtrumentum guarentigiatum,ſoluens non videtur approbare inſtrumentum,ſed ſoluere videtur,ne capiatur.

¶ Lex ſecunda.

CVm te non ſolum. ¶ Hoc dicit.metus elidẽs cõtractũ purgatur per ſolutionẽ ſpontaneam.h.d. Guar.ſummabat aliter.ſ.ſpontanea ſolutio facit preſumi metum non adhibitũ in promiſſione,vnde hec lex non loquitur de purgatione vitiĩ:ſed de iuris preſumptione inducta ex actu executiuo in actu ꝓmiſſiõis ſm eũ.

1 ¶ † In tex.cauiſſe.ſ.ꝓmittendo. ¶ In tex.omiſſa.ſi eã habuiſſes.No.hic ꝙ ſpontanea ſolutio purgat vitiũ metus adhibiti tp̃e ꝓmiſſionis. ¶ Secundo not.ᵇ ꝙ irrationabilis petitio non debet admitti.⁊ dicitur irrationabilis omnis petitio que non põt ratione fulciri. ¶ Tertio not. ꝙ non eſt veriſimile ꝙ ille qui habet iuſtam defenſionem velit ſoluere. ¶ Quarto no.ꝙ eſt preſumptio cõtra ſoluentẽ:ꝙ nõ habuerit rõnabilẽ defenſionẽ. ¶ Quinto ⁊ vltimo no.diſtictionẽ.aut met⁹ eſt adhibit⁹ in promiſſione

promiſſione: ⁊ nõ in executione promiſſionis: tunc loquit̃ prima pars le-
gis. aut eſt adhibitus in promiſſione ⁊ ſolutione: tunc loquit̃ vltimũ rñ-
ſum. aut eſt adhibitus ecõtra in ſolutione, ſed non in promiſſione: tunc
loquit̃ lex vltima. §. vlti. ff. e. ⁊. l. extat. ⁊ ibi videas. ¶ Opp. ad primũ di
ctum de. l. metũ. §. ſed ꝙ pretor. ff. e. vbi dr ꝙ actio q̃ metus cã. hꝫ locuꝫ
etiã poſt ſolutionẽ. Sol. ibi interceſſerat in ſoluẽdo metus: hic vero fuit
2 ſpontanea ſolutio. ¶ † Scdo op. iſte qui ſponte ſoluit errauit in iure: qꝛ
credebat ſe teneri, ⁊ nõ tenebat̃: ergo repetit: qꝛ tractat de dãno vitando:
vt. l. regula. ff. de iur. ⁊ fac. ig. nã etiã ſupinus error non nocet in dãnis: vt
l. ſed ⁊ ſi me putẽ. ff. de cõdi. inde. Sol. hoc ſoluit ſciẽter, ſi aũt ſoluiſſet ꝑ
errorẽ: tunc aut vult repetere per actionẽ q̃ metus cã: ⁊ nõ põt: qꝛ ſpõte
ſoluit. aut per cõdictionẽ indebiti: ⁊ põt repetere: vt in. l. legib⁹ ꝯtrꝫs. vel
hic erat tutus exceptione odioſa. ſ. exceptione metus, ⁊ iõ non repetit: vt
ff. de ꝯdi. inde. l. q exceptionẽ. Doctores moderni dicũt ꝙ iſta opinio nõ
eſt vera: qꝛ. l. q exceptionẽ. loquit̃ de exceptione mere odioſa: vt eſt exce-
ptio macedoniani: ſꝫ exceptio metus eſt odioſa reſpectu inferẽtis metũ:
⁊ eſt fauorabilis reſpectu paſſi metũ, ⁊ ideo cõpetit repetito: ne ſit melio
ris ꝯdõnis delinquẽs, q̃ȝ nõ delinquẽs: vt. ff. de noxa. l. nõ ſolũ. Cõclude
ergo q̃ḋ tutus exceptione metus ſoluẽs per iuris errorẽ repetit non per
3 actionẽ q̃ḋ met⁹ cã, ſꝫ per ꝯdõnẽ indebiti, ſm Bar. ⁊ alios. ¶ † Op. vlte
a rius dixi ꝙ ſoluẽs per ignorantiã repetit[a]. Cõtra, vna ſolutio nõ põt pa-
rere liberationẽ ⁊ repetitionẽ: vt. l. q hominẽ. §. fi. ff. de ſol. ergo iſte ſoluẽs
cũ ſit liberat⁹ ab iſta obligatione, nõ põt repetere. Sl. hoc fatet̃, ſꝫ tu dic
ꝯtrium: qꝛ tũc eſt verũ ꝙ non parit liberationẽ ⁊ repetitionẽ qñ precedit
obligatio valida, ſꝫ hic erat obligatio inualida, q̃ non cẽſet̃ obligatio. et
iõ ꝓprie nõ inſurgit hic liberationis effect⁹, ſꝫ ſolius repetitiõis, ſm B.
4 ¶ † Ulterius opp. ꝙ vitiũ met⁹ appoſiti non põt purgari: qꝛ ꝯtctus fuit
turpis: ⁊ turpes ꝯtct⁹ etiã ſpõtanea partiũ volũtate valere nõ pñt: vt. ff.
de ver. ob. l. ſi plagij. ⁊. l. ſi ſtipuler. ⁊ multũ intereſt. Turpia enim dicunt̃
impoſſibilia: vt. l. filius. de cõdi. inſti. So. dico ꝙ ꝯtctus factus ꝑ metũ
5 nõ eſt turpis, ſꝫ turpiter factus. ¶ † Uñ cõſiderata ꝙ triplex eſt turpitu
do, ſed promiſſionis: vt ſi promitto occidere hoiem, ⁊ iſta nõ vꝫ: vt. ff. de
fideiuſ. l. ſi a reo. §. fi. Eſt ſcda turpitudo cã promittẽdi: vt qñ ꝓmitto ob
turpẽ cãꝫ: vt. ff. de ꝯdi. ob turp. cau. l. ſi ob turpẽ. ⁊. ff. de ac. ⁊ obl. l. fi. Ter
tia eſt turpitudo extrinſeca, q̃ nõ eſt in re, vel in cã: ſꝫ in mõ deueniendi ad
ꝯtctũ, puta qꝛ deuenit̃ per metũ. ⁊ de iſta loquit̃ hic. vnde nõ obſtat obie-
6 ctio. de hoc no. ff. de pac. l. Juriſgẽtiũ. §. ſi ob maleficiũ. ¶ † Ulteri⁹ op.
nã a primordio tituli dꝫ formari poſterior euẽtus: vt. l. j. ĩ. d impone. luc.
deſcrip. lib. x. ſꝫ hic non format̃ poſterior euentus a primo principio, imo
ꝓncipiũ alterat̃ per finẽ. ergo male. Rñ. l. ꝯtria loquit̃ qñ euẽtus poſte-
rior procedit per eãdẽ rõnem, ſꝫ hic procedit ꝑ ꝯtriã rõneꝫ: qꝛ in principio
fuerat metus, ⁊ in ſoluẽdo fuerat ſpotanea voluntas, q̃ hꝫ tollere vitiuꝫ,
7 q̃ḋ erat in principio, ſm Jac. but. ¶ † Uenio ad q̃ões, ⁊ primo q̃ro. que
eſt ratio q̃ḋ in lege noſtra ceſſat repetitio. Prima rõ eſt, dicit gl. qꝛ ſpon-
tanea ſolutio facit ceſſare turpitudinẽ met⁹ adhibiti. nã q̃ḋ fuit a princi
pio factũ coacte, poſtea eſt ratificatũ ſponte. ⁊ hec eſt vera rõ. non ob. de
ritu nu. l. a diuo. qꝛ illa lex loquit̃ in ꝯtctu impoſſibili. Scda rõ: eſt: qꝛ ex-
ceptio met⁹ eſt odioſa, ſꝫ de iſta dic vt dixi. ſ. qꝛ ex ꝑte metũ paſſi non eſt
verũ ꝙ ſit odioſa, imo eſt in eius fauorẽ introducta. Tertia eſt rõ: qꝛ eadẽ
ſolutio nõ parit liberationẽ ⁊ repetitionẽ: ſꝫ de iſta dic vt dixi. ſ. qꝛ gl. nõ
habuit in hoc verũ intellectũ. Quarta rõ adducebat̃ per Suar. ſcꝫ qꝛ ꝓ-
ſumebat̃ ex ſpõtanea ſolutione ꝓceſſiſſe ſpõtaneũ ꝯtctũ: tñ ſi probaretur
ꝯtrũ, etiã ſponte ſoluẽs repeteret ſm Suar. Sed in hoc falſum dicit: qꝛ
ſponte ſoluẽs vr̃ renũtiare exceptioni met⁹. ar. ff. de noua. l. ſi qs delega-
uerit. ⁊. j. ad leg. fal. aut. ſꝫ cũ teſtator. ⁊ iõ cũ renũtiauerit exceptiõi me
tus: obligatio reddita eſt efficax, ⁊ ꝑ ꝯñs ſolutio eſt irretractabilis. Ex
his oibus cõclude ſolũ duas rõnes. ſ. q̃ḋ ſpontanea ſolutio purgat vitiũ:
8 qꝛ inducit tacitã renũtiationẽ exceptionis met⁹. ⁊ ita teneatis. ¶ † Ter
tio quidã ꝯtxit per metũ, ⁊ ſoluit poſtea eodẽ die ſpõte, queritur vtrũ poſ
ſit repetere. dixit Azo ꝙ ſic ar. ff. de mino. l. iij. §. ſcio. ⁊. j. ad velle. l. ſi mu
lier. Alij. dixerunt ꝯ, ⁊ melius: qꝛ eadẽ eſt ratio purgãdi vitiũ, ſiue ex in-
teruallo ſoluat̃, ſiue incontinenti. Cã eñ imediata eſt eadẽ. ſ. qꝛ ſoluit̃ ſpõ
te. nõ ob. §. ſcio. qꝛ finis ibi habebat neceſſariã ꝯñam a principio: hic nõ
9 ſm Jac. but. ¶ † Jtẽ nõ ob. l. ſi mulier. qꝛ ibi loquit̃ in perſona inhabili,
vt. ff. de noua. l. ſi qs deregauerit. Jtẽ nõ ob. l. ab hoſtib⁹. ĩ fi. ff. ex q cau.
ma. vbi modicũ tps reputat̃ ꝓ eodẽ inſtanti tꝑis: qꝛ illud eſt rõne impe-
dimẽti, q̃ḋ eſt in illo modico tꝑe, ſicut in tꝑe abſentie: ſꝫ hic nullũ eſt ĩpe-
10 dimẽtũ. ¶ † Sed q̃ro, qd[b] in dubio. pone ꝙ appet met⁹ adhibitus in
b ꝓmittẽdo, ſꝫ nõ appet adhibit⁹ in ſoluẽdo, vtrũ ꝓſumit̃ met⁹: Rñdeo.
aut ſoluit̃ incõtinẽti, aut ex interuallo. Primo caſu ꝓſumit̃ met⁹. facit q̃ḋ
no. in ſi̇. in. l. j. ĩ. vñ vi. ⁊ in. l. j. §. q̃ onerãde, qua. re. ac. nõ dat̃. Scdo caſu
refert, aut durat eadẽ cã met⁹, puta tyrãni potẽtia, ⁊ preſumit̃ ſolutũ per
metũ: vt. l. Fulcini⁹. §. j. q. ex cau. in poſ. ea. ⁊ extra. e. c. j. ⁊ de ne. geſt. l. nã
⁊ Seruius. in ꝓin. aut nõ durat eadẽ cã met⁹, puta fuit ꝓmiſſum tyrã-
no, ⁊ ſolutũ poſtq̃ȝ dſijt eſſe tyrãn⁹, tũc ꝓſumit ſolutũ ſponte. Facit. l. ij. ĩ.
11 ſi q̃cũq̃ ꝓdi. pote. ⁊. l. j. ĩ. ſi rector ꝓuin. ¶ † Et hec faciunt ad q̃õnẽ, dicit
lex ꝙ cõfeſſio facta in tormẽtis nõ vꝫ, niſi ꝑſeueret cõſenſus in loco tor-
tue: vt ſic noimꝫeat met⁹ tormẽtorum: vt colligit̃ ex. l. ij. ĩ. de cuſto. reo. mõ
e iudices[e] maleficiorum faciũt quẽ ꝯfiteri in tormẽtis, poſtea ſtatũ faciũt ipꝫ
ratificare ad bãcũ, dicit Ja. bu. ꝙ male faciũt: qꝛ adhuc iſtat met⁹ tor-
mentorum, ſꝫ ipſi faciũt ſcribi ꝙ poſtea ſponte ⁊ li-
bere fuit confeſſus de crimine ſine aliquo metu.
Tñ iſta ſcriptura non innitit̃ veritati ſꝫ Ja. bu.
Jntẽtio ſua eſt ꝙ aliq̃ḋ interuallũ cõpetens de-
beat eſſe inter torturã ⁊ cõfeſſionẽ, que poſtea fit
in iudicio: tñ qꝛ Judex ſup hoc hꝫ ꝑtãtẽ tormen-
tandi, lꝫ adhibeat̃ interuallũ: non ꝓpterea ceſſat
metus tormẽtorum: qꝛ eſt in ꝑtate iudicis repetere
tormẽta, tñ qꝛ iſte met⁹ nõ eſt iniuſt⁹ ex ꝑte infe-
rẽtis, credo cõfeſſionẽ valere, ſi indicia cõcurrñt
cuꝫ cõfeſſione: vt. j. de q̃õ. l. milites. §. opꝫ. ⁊. ff. de
2 edil. edi. l. quero. ¶ † Scdo facit ad aliã q̃õnem.
Statuto cauet̃ in ciuitate Peruſij ꝙ bona exiti-
tiorum ⁊ expulſorum debeant ꝯfiſcari, ⁊ etiã nola eorum
debitorum. Accidit ꝙ debitor cuiuſdaꝫ exititij ſeu
expulſi fuit coactus ꝓmittere cõi: ⁊ ob hoc fuit
in palcio detentus, ⁊ fame affectas per aliquos
dies, ita ꝙ dixit ſe paratũ ſoluere. Et tãdẽ relaxa
tus eadẽ die, vel ſequenti ſoluit. Demũ reuerſus
creditor repetebat ab eo, q ibi tuebat̃ ſe ꝑ ſolu-
tionẽ factã cõi ꝓpter coactionẽ iudicis: ⁊ ad hoc
inducebat̃ dictũ Di. in. l. creditor. de ſol. ſed ꝯtriũ
fuit determinatũ per hãc gl. qꝛ ex quo ſpõte ſol-
d uit. ſibi imputet, ſꝫ male[d] fuit determinatũ: qꝛ ex
quo ſtatutũ tranſtulit ius in fiſcũ, potuit fiſco ſol
ui: vt. l. Paulo callimicho. §. fi. de leg. iij. Jtẽ ꝓſu
mit̃ per metũ ſoluiſſe: qꝛ nõ erat remiſſa inſtãtia
iudicij: imo ſemꝑ iminebat, ⁊ ſemꝑ ꝑdurabat cõ
iectura met⁹. Ad hoc eñ deputat⁹ erat Judex,
⁊ poterat fecere, ⁊ iuſte ſemꝑ timuit iam exꝑtus
⁊ ſic ex ꝑterito i pñti cõiectura ⁊ ꝓſumptiõe erat.
Preterea vr̃ caſus in. l. nouiſſime. §. j. ff. q̃ḋ falſo
tu. autho. ſm Cy. q̃ verba no. ⁊ fuit iſta q̃ḋ ꝓdie
13 in ciuitate Tuderti. ¶ † Ulteri⁹[e] q̃ro, qd ſi per
e metũ iurauit: an dicor poſtea ſoluiſſe ſpõte. Sl. di-
cit ꝙ ſic: qꝛ nõ teneor ſeruare iurm de iure ciuili,
ſꝫ de iure canonico eſt ſecus: qꝛ iminet met⁹ per-
iurij, ⁊ iõ attẽto iure canonico, repeto qꝛ nõ ſpon
te ſolui. Pe. dicit ꝙ etiã de iure ciuili repeto, nã
quidã metuũt venire ꝯ inualidũ iurm ſm Pe. ⁊
Cy. ⁊ Pe. allegat. l. q̃ ſub ꝯdõne. ff. de cõdi. inſti.
14 q̃ nil facit: qꝛ loquit̃ in iurõ valido. ¶ † Exꝑdi-
ctis no. ꝙ qñ in ſolutione põt ſubeſſe alia cauſa
q̃ȝ approbatio ꝓmiſſionis. ꝙ nõ vr̃ qs ſoluendo
approbare ꝓmiſſionẽ. Et ꝑ. h. d. bar. ꝙ ſi ex for-
ma ſtatuti nõ põt opponi exceptio met⁹, vel doli
ꝯ iſtrm guarẽtigiatũ, ꝙ ille q ſoluit, nõ vr̃ oppro
bare inſtrm, ſꝫ vr̃ ſoluere ne capiat̃. Et iõ ſolutũ
repeti. ar. extra de iureiur. c. debitores. ſm Bar.
Et no. ex hoc dicto Bar. ꝙ lꝫ ſtatutũ tollat exce
ptiões habẽtes in ſe eq̃tatẽ naturalẽ: tñ ſoluens
põt repetere, nõ qꝛ tutus exceptione, ſꝫ qꝛ tutus
naturali equitate, q̃ḋ eſt menti tenendũ. ¶ Ulti
mo quero nunq̃d lex nr̃a hꝫ locũ in ꝯtctibus. qui
ratione metus ſunt nulli ipſo iure: ſicut eſt cõtra
ctus matrimonij, ⁊ dotis. Reſpond. dic vt extra
eo. c. j. ⁊ quod ibi not.

1 ☞ Res vendita per metum, ⁊ tradita, poteſt
repeti per vtilem rei vendicationem pretio re-
ſtituto, ⁊ cui reſtitui debeat. ⁊ numero. 2. 4.
5 Actio perſonalis quandoq; oponitur ad inſtar-
realis ratione poſſeſſionis: tunc dicitur naſci ex
varijs figuris cauſarum.

a ☞ Soluens per ignorantiam repetit. Adde quod ad hoc ꝙ ignorãter
ſoluens repetat, duo requiruntur. ſ. q̃ḋ probet ignarantiã, ⁊ indebitũ, vt
per doc. in. l. cum de indebito, ⁊ ibi tex. in ꝓin. ff. de proba. ⁊ Bar. in. l.
non fatetur. col. iiij. ver. verbi gratia ſolno. ff. de confeſ. Celſus.

b ¶ Sed quero quid. Utrum preſumit̃ durare met⁹ in ſolutione, ⁊ ad id
q̃ḋ dr incontinenti
vide ꝙ in ſi̇̃i dicit
Do. poſt Jo. an. ⁊
Pe. de an. in. c. pe
nul. de proc. in. vj.
vbi ſi dñs venit de
negotijs, ſi incõti-
nenti receſſit, nõ ꝓ
ſumit̃ reuocare ꝓ-
curatorẽ, ꝙ eſt no.
ſecus ſi ex interual
lo. ⁊ ibi vi de. An.
Barba.

e ¶ Modo iudicis
no. de acceſſorib⁹ q
faciunt ſcribere, ꝙ
ſponte tortus fuit
cõfeſſus delictum:
an tũc notarius ſic
ſcribẽs poterit pu
niri de falſo. Ang.
in. l. qui aliena. §.
Celſus. de acq he-
re. dicit ꝙ ſic. ar. l.
diuus. de q̃õ. et tꝫ
Bar. in. l. j. §. ſi qs
vltro. de ſta. ⁊ ego
in recollectis in ꝯ.
ſpõte. ĩ. l. j. ff. de fer.
quam limi. niſi di-
ceret ꝙ voluntarie
fuit confeſſus. ita
ſingulariter dicit
Bal. in. c. j. §. iniu-
ria. de pace iur. fir.
Referũt Moder,
in. d. §. Celſus. vi-
de ibi, ⁊ de iſta cõ-
feſſione in tormen
tis vide bal. ĩ. l. no-
uiſſime. ff. q̃ḋ falſ.
tu. autho. in. l. ſi qs
in hoc genus. ſ. de
epi. ⁊ cl. notaui ple
ne in. d. l. ſi qs in ꝯ
⁊ allegaui pulchrũ
cõſi. dom. Pe. de
ancha. q̃ḋ vide ol-
no. And. Barb.
☞ Adde tu meli⁹
quam alibi Lãfrã.
de oria. in. c. qm̃ ꝯ
falſam. §. ſtatuim⁹
verſi. cõfeſſiones.
nu. v. ver. male fa-
ciũt illi aſſeſſores.
⁊ ibi poſui in apo-
ſti. poſt Bñ. vadũ
in ver. tormẽtum.
extra de ꝓb. Alex.
de imo. cõſi. xlviij.
⁊ bar. ſoꝫ. ꝯ. cclxiij.
inci. circa ꝓmũ ꝯ.
vlti. adde. volu. ij.
⁊ poſui i apoſt. ad
Suil. de cug. in. l.
omnem. numer. ij.
in verſicu. confeſſus metus tormentorum. j. quando prouo. non eſt neceſ
ſe. Celſus.

d ¶ Sed male fuit. vide ad hoc quod plene remiſi ad. Barto. in. d. l. cre-
ditor. Andre.

2 ¶ Ulterius. No. ꝙ ſi iurans ſoluit, poſtea ſoluit, repetit. an autem iura-
mẽtum metu extortum teneat, vide gl. in. c. authoritate. xv. q. vj. al's. vij.
c. ſi vero. ⁊. c. peruenit. de iureiur. vide tex. in. c. verum. de iureiur. ⁊ ibi di
xi. ⁊ gl. in. c. j. §. Jtem ſacramenta. de pa. iura. fir. And. Barb.

6 Pretium quod ſoluit ſecundus emptor ſi eſt maius vel minus quaꝫ pre
tium quod percepit agens, quid tenebitur iſte agens reſtituere.
7 Emptor rei quã venditor vendidit per metũ, an poſſit eaꝫ preſcribere. 8.
9 Preſcriptio ſecundi emptoris, an proſit metum inferenti.
10 Contractus factus per metum re integra, an ſit ipſo iure nullus.

Lex tertia.

SI vi vel metu. Coactus fundum vendere, poteſt ipſum repetere a quoli
bet poſſeſſore, ſi pretiũ reſtituit, ⁊ preſcriptio nõ cucurrit. h. d.
Bar. Uel ſic. Actio qđ met. cau. eſt in rẽ ſcripta, ⁊ ſequit̃ ſin
gularem ſucceſſorẽ. Itẽ ſingulari ſucceſſori dꝫ offerri. Itẽ actionibus per
1 ſonalibus ſcriptis in rem preſcribit̃ lõgo tẽpore. h. d. † Not. primo ꝙ
res vẽdita ⁊ tradita ꝑ metũ põt repeti per vtilẽ rei vendicationẽ. Item
per actionẽ qđ met. cau. a quolibet poſſeſſore. Scđo no. ꝙ pretiũ dꝫ re
ſtitui ſingulari ſucceſſori ꝑ hũc agentẽ. Ex quo habes ꝙ ſpoliat⁹ ꝑ vim
vel per metũ expulſiuũ, ſiue cõpulſiuũ, nõ eſt ante omnia reſtituend⁹: ni
ſi refundat pretiũ, ſecus eſſet in vi expulſiua: q2 ibi nulla dat̃ retentio ſm
Bar. Ratio differẽtie eſt: q2 hic intẽtat̃ petitoriũ nõ poſſeſſoriũ. Ter
tio not. ꝙ res empta ꝑ metũ, põt ꝑ ſcđm emptorẽ pſcribi. Per inferentẽ
2 aũt metũ nõ põt preſcribi lõgo tẽpore, ꝑpter dolũ ⁊ malã fidẽ. Op. et
videt̃ ꝙ nõ cõpetat actio in rẽ: q2 in creditorẽ fuit dominiũ trãſlatum: vt
l. mulier. ff. eo. Sol. dominiũ directũ fuit trãſlatũ: ſed vtile dominiũ rema
net penes tradentẽ: q2 ꝑtor eũ in integ. reſtituit, vt. ff. eo. l. metũ. §. volẽti.
Ex hoc habes ꝙ qñqꝫ trãſit dñiũ, ſꝫ nõ effect⁹ dñij. Scđo op. dicitur
hic ꝙ iſte ſingularis ſucceſſor cõuenit̃ actione in rem quaſi innuat ꝙ nõ
actioẽ qđ met⁹ cã. Sed iſtud eſt falſum: q2 actio qđ met⁹ cã, eſt in rẽ ſcri
pta. vt. ff. e. l. metũ. §. ſed lꝫ. Sol. dico ꝙ vtraqꝫ cõpetit. ſ. actio i rẽ, ⁊ actio
qđ met⁹ cã: q2 rex. dicit ſm formã ꝑpetui edicti. ⁊ ſic cõcordat, nõ diſcor
dat a. d. §. ſꝫ ſi. Tertio op. ꝙ actio qđ metus cã cũ alia nõ cõcurrat: vt
j. ea. l. ſi ꝑ vim. So. cõcurrit cũ alia veniẽte ex eodẽ edicto, vt hic: ſed nõ
cũ alia veniẽte ex alia. l. ⁊ nõ ex eadẽ. l. vt. l. ꝯtraria. vel dic vt ibi. Cir
ca hoc icidẽter q̃rit̃: qñ iſta actio intẽtat̃ ꝯ ſingularẽ ſucceſſorẽ vñ oritur.
3 Rñ. gl. qđ naſcit̃ ex varijs figuris cãrũ. ff. de act. ⁊ oblig. l. j. † Ex hoc
no. ꝙ qñ actio pſonalis ꝑponit̃ ad inſtar realis ratione poſſeſſionis, qđ
dr naſci ex varijs figuris cãrũ. Idẽ eſt in actione ad exhibẽdũ ſm Barr.
Ego dico ꝙ actio qđ metus cã, põt cõſiderari quo ad ſuã originem, et eſt
ex delicto, quo ad eius extenſionẽ. Et dico ꝙ iſta extenſio eſt de eq̃tate,
q2 met⁹ afficit rẽ. Extendit̃ ergo actio actoris in ſingularẽ ſucceſſorẽ: q2
metus rẽ afficit, nõ autẽ credo ꝙ ſit noua actio ꝑ ſe ꝓb illa q̃ erat orta in
4 perſona actoris, ſed eſt eadẽ in aliũ extẽſa. † Ulterius op. ad id qđ hic
dicit de reſtitutione pretij: de. l. ſi mancipiũ. j. de rei ven. de. l. emptor. ff. đ
reſcin. ven. ⁊ de. l. j. j. de preſcr. xxx. ann. Sol. hic vẽditor ꝑceperat pretiũ:
⁊ ideo tenet̃ illud refundere. Et ex hoc no. qđ ꝑceptio pretij nõ impedit
hãc actionẽ: q2 ſicut eſt coact⁹ vẽdere, ita eſt coact⁹ pretiũ recipere. qđ eſt
no. Ulterius op. ad idẽ. ſ. qđ pretiũ nõ reſtituat̃, vt. l. ſi ꝑ impreſſionẽ. j.
eo. Sol. ſpeciale in caſib⁹ illius legis. Preterea ibi nõ loquit̃ in actione
5 qđ metus cauſa, ſed in condictione ex illa lege. † Quero circa iſtud no
tabile, cui dꝫ reſtitui hoc pretiũ. Rñ. dꝫ reſtitui reo, ⁊ ꝑ hoc fingit̃ reſti
tui ipſi metũ inferenti: q2 reus hꝫ ab eo cauſam. Ex hoc not. ꝙ ius reci
6 piendi obligationẽ tranſit ad ſingularẽ ſucceſſorẽ. † Scđo querit̃, qđ
ſi pretiũ qđ ſoluit iſte ſecũdus emptor, eſt maius vel minus quã pretium
qđ ꝑcepit agens, quid tenebit̃ iſte agens reſtituere. Dicit gl. ꝙ põt reſti
tuere qđ magis ſibi expedit. Petr. dicit ꝙ tenet̃ reſtituere qđ ꝑcepit: q2
ius primi emptoris trãſiuit in eũ. ar. ff. de act. emp. l. in venditione. Bar.
dicit ꝙ nõ tranſit hoc ius ſine ceſſione. ſed prima opinio eſt verior: q2 hoc
ius retentionis ſapit defenſionẽ, ⁊ ius defenſionis trãſit in ſingularẽ ſuc
ceſſorem ſine vlla ceſſione: vt plene no. per Dy. ff. đ dam. infec. l. fluminũ
§. adducit̃. Non ob. l. vlt. ff. de cõtrahen. empt. ⁊. ff. de euic. l. in creditorẽ. q2
ille leges loquuntur in iure agẽdi. Ex predictis cõcludo ꝙ etiã ſi ſucceſ
ſor iſte ſuccederet ex lucratiua cauſa: qđ eſt ſibi offerendum. Itẽ cõcludo
ꝙ ſi nullum haberet titulũ, nõ eſt alicui offerendũ: q2 ius offerendi non
tranſiuit in eum: vnde predoni qui nullũ habet titulum cõuento actio
ne qđ metus cauſa, vel vtili in rem nõ eſt offerendum. Nunc venio ad
tertiam partem legis. Dicit̃ hic qđ preſcrbit̃ longo tempore. Contra. j.
de conſti. pe. l. ij. Sol. hic loquit̃ in actione reali: ibi in perſonali. vel hoc
ſpeciale in actionibus que oriunt̃ ex varijs figuris cauſarũ: vel hic erat
actio perſonalis in rem ſcripta, que redditur ad inſtar realis. Omnes iſte
ſolutiones ſunt in ſe vere. Poteſt etiã dici ꝙ quãdo actio perſonalis eſt
iuncta cum reali, tollit̃ eodem tempore: vt no. j. de vſufru. l. corruptionẽ.
7 † Secundo oppo. ꝙ iſte emptor nõ poſſit preſcribere: quia dominus,
ergo nõ preſcribit: vt. ff. de vſucap. l. ſequitur. §. lana. Reſpõdet gl. ꝙ eſt
dominus vere: tamen fingitur nõ dominus, ideo preſcribit, vel dicit glo.
non preſcribit dominiũ, ſed vere preſcribit cõtra intentionẽ agentis, ne
illud dominiũ ſibi auferatur. Uel dic ꝙ incommutabiliter ⁊ pleno iure
non preſcribit dominus, ſed quãdo habet dominiũ nõ pleno iure, nec in
commutabiliter: tunc põt preſcribere: q2 per talem pſcriptionẽ augere
tur effectus: vt. ff. de capti. l. in bello. §. ſi quis ſeruum. ⁊. ff. de vſucap. l. ſe
8 quitur. §. fructus. qđ eſt notãdum. † Opp. qđ nõ poſſit preſcribi, ſicut
non preſcribitur res furtiua: vt. ff. de vſuca. l. ſequitur. §. qđ autem. Sal.
aliud in vi compulſiua: vt hic, aliud in furto, vel vi ablatiua: q2 vis com
pulſiua minus afficit rem ꝙ furtũ, vel violentia expulſiua, quod eſt not.
Oppo. ꝙ emptor non preſcribat: q2 actor habet malam fidem: vt. j. de
preſcrip. long. temp. aut̃. male fidei. Sol. hec corrigit̃ ſm glo. vel hic non
preſcribitur dominium, ſed dominij cõfirmatio, vnde facilior eſt preſcri
9 ptio: quia preſcribens habet ius plenius. † Quero hic nunquid pre
ſcriptio iſtius ſecundi emptoris proſit metũ inferenti. Reſpondet gloſ.
ꝙ ſic, vt. l. vlti. j. de his qui a non domino manu. Ja. but. dicit contrariũ
quia exceptio ſuperueniens ſingulari ſucceſſori, non prodeſt auctori: vt
ff. de except. rei iud. l. ſi a te. §. Julianus. non ob. l. vlti. de his quia nõ do
mino. quia ibi preſcriptio ſuperueniens facit iuris fictione ceſſare cãm
agendi a principio, que retro firmat actuꝫ, ſed hic non ceſſat cauſa agen
10 di: vt. l. Item ſi res. in prin. ff. de alie. iudi. ſm Jac. but. † Ultimo que
ritur, nunquid cõtractus factus per metum re integra, ſit ipſo iure nul
lus. Guar. dixit ꝙ ſic: q2 in metu ineſt dolus dans cauſam cõtractui bo
ne fidei: ergo cõtractus nullus, veritas eſt ꝙ cõtractus tenet, ſed obſtat
exceptio metus. ⁊ eſt aliud in dolo velato, vbi quodãmodo ceſſat conſen
ſus, quã in dolo qui innoteſcit contrahenti: ſicut eſt dolus qui ineſt me
tui. nam non facit ceſſare conſenſum: ⁊ ideo contractus tenet mero iure,
ſm Jaco. but. ⁊ alios. Bal.

Lex quarta.

SI per vim. Actio ꝙ metus cauſa intra annuꝫ
vtilẽ, ſi res non reſtituitur, vſqꝫ ad qua
druplũ protenditur: ſed poſt annũ in ſimplũ redditur, niſi alia
1 actio cõpetat. h. d. † No. ꝙ cõtra hãc actionẽ opponit̃ exce
ptio cõſenſus poſtea adhibiti. Sed ꝯ hoc op. nõne recipiẽdo pretium
vr̃ approbare venditionẽ, ar. ſ. eo. l. iij. Rñ. nõ. lꝫ eñ ſolutio ſpõtanea in
ducat approbationẽ: q2 non poteſt videri facta alio reſpectu: tñ receptio
ſpõtanea nõ inducit approbationẽ ꝯtus: ideo eñ recipio pretiũ, vt ſim
magis tutus: q2 tñ minus habeo ꝑdere. hec ſentit Inno. in. c. ſup hoc.
de renũ. ſm Bar. Tu dic ꝙ receptio veniens ex conſequẽtia eiuſdem
metus, non videtur fieri ſponte: ⁊ ideo nõ inducit approbationẽ ꝯtus. ſꝫ
ſi non veniret ex ꝯñtia eiuſdẽ metus, q2 ceſſaret cã timoris tpe receptio
nis: tunc induceret corroborationẽ ꝯtus: q2 conſenſus ſponteneus reci
piẽtis excludit turpitudinẽ metũ inferẽtis: vt hic, ⁊. l. ij. ſ. e. Scđo op.
qđ hec actio concurrat cum alia, vt. ff. eo. l. metum. §. volenti. ⁊. l. ſi cum
exceptione. §. eum qui. Solu. non concurrit cum alia ordinaria, ſed cum
alia extraordinaria ſic. vel dic vt no. in. §. eum qui.

Lex quinta.

NOn intereſt. Actio qđ metus cauſa compe
tit ei qui eſt coactus vendere, alias
non venditurus. Itẽ ei qui eſt coactus minori pretio vẽdere
rem quã erat alias iuſto pretio venditurus. h. d. Et in primo
caſu intentat̃ ad rei retraditionẽ. In ſcđo intentat̃ ad pretij ſuppletionẽ,
ſeu ad recipiendũ. ⁊. h. d. vltima gl. ſm Guar. Et habet duas partes: q2
in prima parte metus dedit cauſam ꝯtui. In ſecunda parte dedit cau
ſas minoritati pretij. ſecunda ibi, nam ſi. In primo ergo caſu agit ad re
ſoluendũ ꝯtũ. In ſcđo ad ſupplemẽtũ recipiẽdũ. ⁊ tene mẽti, vnde immo
cõcludẽdi in libello eſt differẽtia, nã coactus minori pretio vẽdere, petit
pretium ſuppleri, vel rem reſtitui, refundendo pretium: vt. l. ſi res. §. j. ff.
de iure do. ſm Bart. Et non ſolũ tenet̃ actione qđ metus cauſa, ille qui
metum intulit, ſed etiã ille qui cõparauit tertio metũ inferẽte. qđ eſt not.
1 † No. ꝙ actio qđ met⁹ cã, cõpetit rõne met⁹ adhibiti a tertia pſona.
Scđo no. ar. a minori. nã ſi minoritas pretij iũcta cũ metu parit hanc
actionẽ: ergo multo fortius vbi nõ erat diſtracturus. Ex gl. etiã no. ꝙ
ab inuito nunq̃ poteſt dici ꝙ res iuſto pretio cõparet̃. ⁊ adde qđ no. in. l.
cũ ſeru⁹. ff. de cõdi. ob cau. Eſt ar. iſta lex ꝙ aliquis eſt priuatus perſi
moniam commiſſam a tertio eo ſciente, quod teneatur cedere beneficio.
Item eſt arg. ad ſtatutum, ꝙ non valeat concordia, ſi recipiens eam
concordiam dat pecuniam: nam idem ſi tertius eo ſciente.

Lex ſexta.

AD inuidiam. Ex ſola dignitate non preſumi
tur dolus, vel metus inferri. ⁊ lo
quitur hic de dignitate, ſine adminiſtratione: ⁊ tunc eſt clarũ.
Sed quando eſt annexa adminiſtratio: quidam dicunt ꝙ
preſumit̃ met⁹ illatus. arg. j. eo. l. pen. in fi. quod non credo verum, niſi a
lia indicia illati metus poſſint probari: quia dignitas non debet alicui
obeſſe, ſed prodeſſe, vt. ff. de iud. l. ſi longius. in fi. ⁊ hec eſt ratio huius le
1 gis. † Adde quod ex metu adhibito per familiares alicuius poten
non preſumitur propterea ꝙ ſit factum de ſcientia domini. vt extra de re
ſtitutione ſpoliatorum, cum ad ſedem, quod tene menti. Bal.

Lex ſeptima.

SI donationis. Mine capitales inducunt iu
ſtum metum: ⁊ omnis contra
ctractus qui ſit per metũ põt peti reſcindi. hoc dicit. Qđ dicit
de minis capitalibus, intellige vt dicã. j. l. proxi. Not. hic
quod donatio dicitur cõtractus. Itẽ dicitur cõtractus tranſactio. Iteꝫ
dicitur contractus ſtipulatio. Et facit ad materiam aut. ſacramenta pu
berum. j. ſi aduer. vendi. Item facit ad ſtatutum de gabellis ſoluendis
de contrac

de contractibus: nam licet[a] non includant ſimplicem refutationem: in-
clud.... men tranſactionem. quod eſt notandum.

¶ Lex octaua.

Cum te. Metus ne quis vocetur ad munera, nõ indu
cit actionẽ qd met⁹ cauſa. h. d. ¶ † Quero
nunquid alio remedio ſuccurrat, quam per actionem qd me
1 tus cauſa. Dicit gl. ꝙ ſic, ſi cã fuit expreſſa, vel perſona erat
inhabilis ad munera, v el habebat excuſationẽ: q: turpitudo eſt ex par
te ſolius inferẽtis. j. de excu. tut. l. ſeueriter. ſed ſi cauſa nõ eſt expreſſa. ſe
cus: q: non cõſtat de turpitudine. Tu dic ꝙ cã turpis tacita ide operat
qd expreſſa: vt. ff. de act. ⁊ obli. l. ſi. dũmodo ſit ab vtraq; pte tacite ītelle
2 cta: vt not. ff. de cõdi. ob cau. l. j. §. ſed ſi parendi. ¶ † Scdo quero, quid
ſi perſona erat habilis ad munus publicũ, ⁊ aliquid velit vt vitaret mu-
nus, forte q: erat mun⁹ ſordidũ: vt eſſe cuſtodẽ carcerũ: vel erat munus
valde periculoſum. Rñ nõ repetit: q: turpe ē ciuilia munera detractare.
ſ; tñ nõ remanebit penes accipiẽtē: ſ; applicabit ſiſco. ff de ca. l. ſi heredẽ.

1 ☞ Jactationes, vel mine an inferant iuſtum metum.
2 Interfectus poſt minas, a quo preſumatur occiſus.

¶ Lex nona

Metuz. Ex ſolis minis non probatur metus, niſi fuerit
deuentum ad aliquem actum hoc. dicit prout
intelligit ex parte inferentis. Sed prout intelligit ex parte pa
tientis. hoc intendit. Acclamatio vel rumor eius qui dicit ſe
metũ pati, nõ probat metũ h. d. ⁊ iſta eſt ſcda lex. Et ex cõiunctiõe iſtarũ
duarũ lec. reſultat tertia, lec. ſ. ꝙ loquat in vtroq; ſ. in inferẽte ⁊ patiẽte:
videlicet ſint pbate mine, ⁊ pteſtatio, ſeu acclamatio, nõ tamen pbat⁹
1 eſt metus: q: nõ concludit de neceſſitate. ¶ † Quero, nunquid[b] ſit verũ
b ꝙ iactationes vel mine nõ inferant iuſtũ metum. Rñ. hoc oꝫ perpẽdi ex
qualitate perſonarũ: nã ſi pſona eſt potẽs, ⁊ conſueuit verba ſua deducere
ad effectũ: tunc iuſtus eſt timor, ⁊ met⁹. vt. ſ. eo. l. ſi donationis. Si autẽ
non eſt ita potẽs, ꝙ poſſit faciliter exequi minas: tũc non inducit iſtum
metum: vt. l. j. ſ. q. imper. maled. h. d. glo. no. ¶ † Et facit ad queſtio-
nem de eo qui poſt minas reperit interfectus, ⁊ neſcit a quo, an pſuma
c tur interfectus ab eo qui minatus fuit de quo hic per Cy. Veritas eſt
ꝙ hoc debet perpendi ex qualitate perſonarum, ⁊ ex alijs indicijs. ⁊
iſtud eſt notandũ, ꝙ licet mine nõ pbent factũ: tamẽ pbant inimicitias
capitales: vt no. ff. de arbi. l. licet. ¶ Jtẽ iſta gl. facit ad aliã queſtionẽ, ꝙ
ſi aliqs fuit mihi minat⁹, ⁊ poſt minas me offẽdit, ⁊ erat ex ſe potẽs ad
offendẽdũ me, ꝙ ali⁹ nõ teneat de mãdato: q: ex minis cũ actu ſubſecu
to apparet ꝙ erat alias factur⁹ ſm Ja. bu. hoc verũ qñ fecit ſuo noĩe. ſ;
ſi deliq: noĩe mãdãtis indiſtincte tenet mãdãs: vt. c. cũ qs. de ſen. ex. li. vj.

1 ☞ Metus accuſationis nõ eſt ſufficiẽs ad reſcindendũ contractum.
2 Statutum ſi permittit occidi bannitum impune, an occidens dicatur miniſter legis.
3 Statutum ſi permittit bannito defenſionem, oꝫ facere per ſe, nõ p aliũ.

¶ Lex decima.

Accuſatiõis. Metus accuſatiõis iſtituẽde vel
inſtituende non eſt metus ſuffici-
ens ad actionem qd metus cã inducendã, ſeu ad cõtractũ re
1 ſcindendũ. h. d. ¶ † Oppo. ⁊ videt ꝙ ppter metũ offenſio-
nis factum reſcindat cõtractus: vt. ff. eo. l. nec timore. §. ſi. Sol. ibi time
bat offenſio a priuato, hic a iudice. Ratio differentie eſt: q: iudex eſt mi
niſter legis, ⁊ de eo nõ eſt timendũ ꝙ inferat vi; illicite, ſed priuatus nõ
eſt miniſter legis. Jtẽ licet interdũ priuato cõcedat; ꝙ poſſit ſua autho
ritate vim inferre: hoc tñ nunquã precipit priuato: iudici autẽ precipit.
2 Differentia eſt ergo inter preceptũ ⁊ permiſſionẽ, ſecundũ gl. ¶ † Jſta
gl. allegat ad queſtionẽ, quãdo ſtatutũ permittit occidi, bannitũ impu-
ne, an occidẽs dicat miniſter legis. Gl. iſta probat ꝙ priuatus nõ eſt mi
niſter: ſed iudex bene eſſet miniſter legis. vnde quidã allegãt hanc gl. ꝙ
priuatus poſſit renũtiare huic permiſſioni, faciendo pacẽ cum bannito.
Precepto autẽ certum eſt ꝙ nõ põt renũtiari: q: arctat de neceſſitate.
Bar. diſputãdo tenuit ꝙ pax nõ ſit obſeruãda, per id qd legit ⁊ no. ff. de
dolo. l. j. Jſta queſtio fuit diſputata per Old. ⁊ Ja. de bel. Poteſt autẽ
dici ꝙ aut iſta pmiſſio eſt in fauorẽ publicũ introducta. Aut in fauorem
certarũ perſonarũ: puta ꝙ liceat ſoli offenſo offendere bannitũ. Primo
caſu non poſſit renũciari nec in cõtrariuꝫ paciſci. Scdo ſic ar. ff. de pact. l.
3 ſi vnus. §. itẽ ne experiar. ¶ † Adde ꝙ iſtud ſtatutũ[d] qd ſi permitteret
d offenſo defenſionẽ, videt pmittere ꝙ p ſe faciat, nõ per aliũ ſiat: vt not. in
l. cum fundũ. ff. de vi ⁊ vi ar. ſecundũ opi. Jo. ¶ Quero vtruꝫ in. l. noſtra
ſit aliquod aliud remediũ, quã per actiõe quod metus cauſa. Reſpond.
vt in gl. ⁊ adde quod not. j. de adul. l. ſerui ob violatum.

¶ Lex vndecima.

Si per impreſſionem. Venditio cel
brata p impreſ
ſionem officialis, codictione ex hac. l. reſcinditur. h. d. ¶ No.
ꝙ ille qui nõ põt recipere inſtrumentũ ex vna pſona non põt
facere recipi inſtrumentũ p aliũ. ¶ Jtẽ no. iſtã. l. contra feneratores qui
faciunt recipi inſtrumenta p vxores, vel per familiares eorũ: ⁊ tene men
ti. ¶ Op. de. l. ad inuidiã, ſ. eo. Sol. hic cõſtabat de metu: ibi non. Bal.

¶ Lex duodecima.

Venditiones. Extor-
tũ p po-
tentiam infirmatur. h. d. Quod dixit
lex precedens in venditione, habet lo
cum per hanc legem in omni contractu.

¶ De dolo malo. Rubrica.

¶ Supra in titulo precedẽti dictum eſt de dolo
expreſſo: hic vero dicit de dolo velato, qui non in
noteſcit. Bald.

1 ☞ Mandatum ſuſcipiens de fideiubendo, vi-
detur ſuſcepiſſe de ſoluendo: ideo ſi non ſoluit, ſ;
emit, videtur fidem ſuſceptam rumpere.
2 Quod non poſſum vt ego, an poſſum vt quilibet
alius.

¶ Lex prima.

Si fideiuſſor. Fi-
dei
ſuſcepte vinculum efficit vt qd
non poſſum vt ego: non poſſim
vt ali⁹. vel ſic: Fideiuſſor debet
pignora luere, non emere. ⁊ ſi e-
mit, tenet ea cuꝫ fructibus reſtituere: forte ⁊ vſu-
ras eidẽ reſtituere. h. d. ⁊ vide hic. l. luci⁹. §. titia.
1 ff. ad treb. ¶ † No. ꝙ ille qui ſuſcepit mandatuꝫ
de fideiubendo, videtur ſuſcepiſſe de ſoluendo: ⁊
ideo ſi nõ ſoluit, ſed emit: videt fidẽ rumpere ſu-
ſceptã, propterea non eſt licitũ ſibi emere, ſed lue
re. ad iſtã rationẽ facit. ff. de cõdi. inde. l. indebi-
c tam. Jſtud eſt verũ, ſiue creditor vendit ex pacto
quod ipſe vendere poſſit, ſiue ex lege. Nam neu-
tro caſu includũtur in facultate emẽdi, vel vẽden
di perſone phibite. ⁊ adde hic qd no. de pig. act.
l. ſi conuenerit. ¶ Scdo no. hic ꝙ qñ actio eſt fa
moſa, lex cõſulit debitori ꝙ ſoluat, ⁊ nõ expectet
ſententiã. qcor. ff. de pc. l. ſi reus paratus. ¶ Vl
timo no. ꝙ eſt preſumptio iuris ⁊ de iure cõtra fi
deiuſſorem, qui emit rem debitoris, ꝙ dolũ com
2 mittat: q: fidẽ rũpit. ¶ † Op. ⁊ videt ꝙ illud qd
nõ poſſum vt ego, poſſum vt quilibet: vt. l. itẽ eo
rum. in prin. ff. qd cuiuſq; vni. ⁊. ff. de adop. l. ſi pa
ter. §. qui duos. Glo. nõ ſoluit: ſed doc. ſoluunt ꝙ
iſtud eſt ratione ſuſcepte fidei: q: fideiuſſor videt
ſuſcepiſſe fidẽ luẽdi, non emẽdi. vnde dicit ſequẽs
gl. ꝙ iſtud eſt ratione cuiuſdã taciti pacti. Jn le
gibus vero cõtrarijs nihil fiebat quod eſſet cõtra
fidẽ ſuſceptã. ⁊ ſic non ob. cõtrariũ. ¶ Scdo op.
d q: hic innuit qd detur actio de dolo. Contra: imo
datur mãdati: vt. ff. man. l. ſi mãdato. §. j. Sol. cõ
cedo ꝙ dat mãdati nomine doli: tamẽ iſta actio
eſt famoſa: vt. ff. de infa. l. furti. §. mandati. Non
dico hic plura cauſa breuitatis.

1 ☞ Actio de dolo an concurrat cuꝫ alia actio
ne generali, vel cum officio iudicis. 2.

¶ Lex ſecunda.

De dolo actio. Actio
de do-
lo non cõcurrit cum alia: ⁊ cauſa co-
gnita cõpetit. ¶ Opp. ꝙ actio de do
lo cõcurrit cũ alia: vt. ff. qd me. cauſa. l. ſicũ exem
ptione. §. eñ qui. Rñ. gl. aut alia actio eſt ex eadẽ
equitate inducta, ⁊ cõcurrit cuꝫ ea, aut non eſt ex
eadẽ equitate inducta: ⁊ tũc non cõcurrit cuꝫ ea.
1 ¶ † Scdo opp. ad idem: q: actio de dolo cõcurrit
cũ alia actione generali: vt. l. certi cõdictio. in pn.
ff. ſi cer pet. Sol. cõcedo ꝙ cõcurrit cum actione
generali: q: ſpecies nõ excludit genus ſuum: ſed
2 cũ actione ſpeciali non cõcurrit: vt hic. ¶ † Jteꝫ
non cõcurrit cũ officio iudicis: vt. ff. de in inte. re
ſti. l. diuus. §. ſi. Deinde cõcludit gl. hãc actionẽ
cũ generalior cõcurrere. Jtẽ cuꝫ inferiori ſub ſe,
ſed nõ cũ pari. Et ſic habet ſe ad moduꝫ inuidi, q
de pari dedignat. facit ad hoc. ff. de acq. poſ. l. j.
§. veteres. ¶ Querit gl. vtruꝫ cõcurrat iſta actio
cũ interdicto vnde vi, ⁊ qd vi aut clã. di c. vt in gl.
¶ Scdo querit, quid veniat in cauſe cognitio
ne. Rñ. vt. ff. e. l. ſi oleũ. §. ſi. cũ legib⁹ ſequẽtib⁹.

a ¶ Nam licet. Naꝫ
ſi debet ſolui ga-
bella de cõtractu,
ſoluit de trãſactio-
ne, nõ de refutatio
ne. vide que plene
not. hic ad Bald.
And. Barb.

b ¶ Quero nunqd.
An minę vel ſimilia
inferant iuſtũ me-
tuꝫ, vide quod pul-
chre not. Bal. in. l.
ſi. ff. de here. inſtit.
And. Barb.
☞ Tu vide olim
Anto. corſe. ſingu.
ſuis in ver. metus.
poſt medium, inci.
Jdẽ operatur me-
tus. ⁊ Bart. in. l. ij.
ff. ex quib. cau. ma.
Celſus.

c ¶ Ab eo q minat⁹
fuit. Vide Cyn.
⁊ Sal. in. l. j. j. ſi qs
imper. maled. ⁊ ibi
An. Ja. rebu. in. l.
vniuerſos. nu. v. et
ibi poſui in apoſtil.
ad ipſum in verſic.
vendicaret iuridi-
ce. j. de ſtu. lib. vrb.
ro. lib. xj. Panor.
in. c. ſcribam. in ſ.
in ver. cõtura. ex-
tra de preſumpt. et
Spe. in tit. de pre-
ſumpt. §. ſi. verſ. ſed
pone quod mina-
tur. Celſus.

d ☞ Adde qd iſtud
ſtatutũ. No. ꝙ ſta-
tutum permittens
offenſo vlciſci, ha-
bet locum qñ per ſe
facit. nõ per aliũ.
vide que dixi in ru
bri. de homi. ⁊ vide
Bal. in. l. vt vi;. de
iuſti. ⁊ iure. ⁊ in. c. j.
§. iniuria. de pace
iura. fir. And. bar.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN